

PREDGOVOR

Tema Kaštelan otvoren je naslov knjižice posvećene jednom otvorenom djelu. Tekstovi u njoj, poredani uglavnom prema slijedu prethodnog objavljivanja, nastajali su u razmjerno dugom razdoblju od dvadeset i pet godina. A nastajali su u raznim prigodama uglavnom znanstvene autorove djelatnosti, premda su neki od njih i odgovor na zahtjev kakva aktualnog trenutka. Znanstvenoj bi preciznosti jamačno pridonosio točan popis publikacija u kojima su pojedini tekstovi izlazili, ali autor drži da bi to skromnu ekspertizu Kaštelanova djela i, mjestimice, života, samo nepotrebno opteretilo glede čitateljske pozornosti. Neka bude rečeno samo to da se neki od priloga nalaze u mojim prethodnim knjigama, neki se, pak, nalaze kao poputbina Kaštelanovim sabranim djelima, objavljenima u nakladi »Globus«.

Držim da je dobro što na jednom mjestu izlazi gotovo sve što sam tijekom svih tih godina o djelu Jure Kaštelana zapisao. Po naravi svoje struke, bio sam dužan više se puta pozabaviti njegovim zagonetnim opusom. Kaštelan mi je kao jedna od vodećih osobnosti hrvatske književnosti 20. stoljeća bio jednim od stalnih izazova. Baš kao što mu je zemni opstanak bio stanoviti »život bez definicije« (Ujević), tako mu je i opus ostao stanovitim »djelom bez definicije«. Vjerojatno je i to razlog s kojega se Kaštelanova djela, osim prigodnih površnika i svojedobnih panegiričara, nije laćao baš velik broj zauzetih analitičara. A oni rijetki među njima nisu se lako probijali kroz

teško razlučive naslage Kaštelanova čudnog svijeta i nejasna jezika. U njemu je možda najjasnija dvojčana tematska opreka svjetlo – tama. Sve drugo lebdi kao neka vrst magličasto titrava prostora.

Dakako da sam i posve osobno bio zaokupljen životom i djelom velikana: bio sam u mlađim godinama njegov sveučilišni asistent, a uz njegovu dobrohotnu pomoć sedamdesetih sam godina, čini mi se, doživio stanoviti znanstveni napredak. Imao sam prigoda čuti mnoga njegova osobna stajališta. Bio sam svjedokom mnogih njegovih životnih situacija, a nipošto neću zatajiti ljudske osobine toga predobra čovjeka, koje su me se uvelike doimale, A neka sam načela znanstvenog bavljenja i javnog djelovanja i nehotice morao usvojiti.

Tema Kaštelan nije napisana jednim jedinstvenim stilom. Rekao bih da je na djelu stanovita mješavina znanstvenog, publicističkog i književnog funkcionalnog stila. Ne samo zbog raznorodnosti prigoda nastanka, nego valjda i zato, jer plodnoj rasutosti predložka odgovara i stanovita rasutost diskurzivnog sloga.

A glede osobne zahvalnosti Juri Kaštelanu neka sve bude rečeno mojim početnim sonetom.

Ante Stamać